

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, június 16.

Közigazgatásunk mizériái.

Régi a panasz közigazgatásunk ellen. Mióta néhai Grünwald Béla, Apponyinak hűséges fegyvertársa, felvetette a közigazgatás államosításának tervét s megírta nagyszabású munkáit, melyeknek hatását még Kossuth Lajos tüneményeszerű tolla sem volt képes ellensúlyozni, szálló igévé vált a tapasztalat által sokszorosan megerősített állítás, hogy közigazgatásunk beteg. Vajjon az államosítás meggyógyítja-e a beteget? e tekintetben eltérők lehetnek a vélemények, de hogy közigazgatásunk nagy bajokban szenved, eltérés nélkül, egyhangulag vallja az ország lakossága.

Mióta Szapáry Gyula grófnak híres vizit-kártya törvénye lekerült a napirendről a közigazgatás államosításáról is ritkábban esik szó. A Bánffy-kormány köteletségének ismeri ugyan az államosítás végrehajtását, időközönként szét is röpít egy-egy hirt arról, hogy a belügyminiszteriumban mennyire előhaladtak már erre vonatkozólag a munkálatok, — de elővenni nem meri, csak halogatja a dolgot. A közigazgatási mizériákkal azonban elég gyakran foglalkozik a sajtó, a közvélemény és sajnos, — a bíróság is.

Budapesten tegnap mozdították el hivatalától a főváros egyik legnagyobb kerületének, a Terézvárosnak elüljáróját Vesztróczy Istvánt, társának Mérő Gézának, ki már nyugdíjban volt, nyugdíját szüntették be. A visszaélések lajstroma,

amely miatt e büntetés éri őket igen hosszú, — de nem új. Rendtelenség a hivatalban, a felek zsarolása, alantas hivatalnokoktól kölcsönök és váltóaláírások kicsikarása, hűtelen bánásmód a közpénzekkel stb. szigorú büntetendő dolgok, de bizony elég sokszor előfordulnak.

Közelebbről érdekel minket jelenleg a magyar közigazgatásnak egy másik hibája, melynek fanyar gyümölcsét itt látjuk a bagaméri zendülésről folyó tárgyaláson.

Nem a mi kötelességünk, hogy ítéletet mondjunk a tárgyalás egyes alakjairól. A felmerült adatok nyomán véleményt formálhat mindenki magának, de az ítélethozatal a bíróság dolga.

Csak arra akarunk itt rámutatni, hogy a tárgyalás egyik főalakja, a bagaméri jegyző lehetett igen pontos, rendes hivatalnok, de ez már kétségtelen, — a mai tárgyaláson közvetlen főnöke is igazolta — hogy benne is meg volt a magyar közigazgatási tisztviselők főhibája: durván bánt a néppel. És ennek kétségtelenül része volt, nem ugyan a lázadás közvetlen előidézésében, hanem az elégtelenség okozásában.

Akik a szociális bajok okaival komolyan foglalkoznak, régen rájöttek már arra, hogy annak a bánásmódnak, amelyben a nép a közigazgatási tisztviselőktől — szolgabírák, jegyzők — részesül, igen nagy része van a társadalmi bajok előidézésében.

Amit a bagaméri főbíró mondott ma, volt jegyzőjükről, hogy a néppel nem bánt úgy, mint emberekkel, hanem azt, sőt elüljáró társait is lenézte, ez — saj-

nos — nem éppen megy valami nagy ritkaság számba.

A népnek csak a választások idején van becsé, értéke a jegyző vagy szolgabíró előtt, akkor is csak a nép azon részének, amelyik a »kapacitálásra« hallgatva, a kormány jelöltjére szavaz. Akkor még kezét is fog vele a falu pennája, de máskor még a háza folyósóján sem türi meg a — »buta parasztot.« A jegyző, kit tulajdonképpen a nép fizet, hogy érdekeit szolgálja, valóságos ura a népnek, nagyobb, hatalmasabb ura, mint a földesur volt a jobbágyoknak.

És hogy a jegyző mellett a falu másik nagy hatalmassága a regálebérlő lett, abban is nagy része van annak, hogy a jegyzők nem sokat törődtek a nép igazi érdekeivel.

Nem csuda, hogy a nép is elfordult jegyzőjétől s jobban gyűlöli őt, mint — a végrehajtót.

És a közigazgatásnak ezen a nagy baján nem segít semmiféle államosítás, hanem csak a nevelés a társadalom szellemének már is észlelhető megváltozása és ennek befolyása a másként tanulni nem akaró egyénekre.

Anyakönyvi kivonatok dátumozása.

A hivatalos lap közli a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszternek az összes gör. szert. kath. és gör. keleti egyházi főhatóságokhoz írt átíratát. Ezen átíratban felszólítja a főhatóságokat, hogy hassanak oda, hogy a lelkészek az anyakönyvi kivonatok dátumozásánál vagy mind a Julián, mind a Gergely-féle naptár szerint tüntessék ki az időt, vagy legalább az észrevételi ro-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Alkony.*

Irtá: MARS.

Alkonyodott.

Hartmann kapitány szobája ablakánál állott.

Két kezét a zsebébe mélyesztve, szemét a folyó túloldalán álló palota ablakaira szögezve vizsgálta miként vonja be fehér ezüsttel a lemenő nap a fényes tükörtáblát? . . .

Hogy változik aztán az egész ablaksor rózsaszínűvé s hogy megy által lassan egyenkint: haragos biborvörösbe?

. . . Milyen szép az *alkony* — gondolá — majdnem olyan: mint a *virradat* . . . Milyen különös!

Mindkettő a napsugár játéka . . . rózsaszínű mindenik.

Ha az ember nem volna alkonyatkor olyan fáradt; ha nem érezné, hogy a hűvösszéllel a csunya est közeledik, . . . olyan könnyen összetéveszthetné.

. . . Különös, nagyon különös ez az alkony. Az ablaka előtti korzón megkezdődött az esti séta.

Egész sereg gyermek népesítette be a porondozott utakat nagy lármával hajtván maguk előtt játék abroncsaikat.

* Mutatvány a tehetséges, kedvelt tárcza író »Képek a Garnizonból« című kötetéből.

Zürzavaros értelmetlen marsokat vertek a nemzeti-színűre festett fa-dobokon, míg a bonneok miderezett kadéttokkal kaczerkodtak s a fiatal mamák még fiatalabb tisztek udvarlását fogadták mosolyogva.

Hartmann kapitány az órára nézett.

Hát óra volt.

. . . Hét, nyolcz, kilencz . . . számlálá magában az időt ujjain — teremtő Isten: — még teljes három óra!

. . . Persze, persze, — füzte tovább gondolatait — kilencz óra előtt csak nem bujhatik az ember az ágyba, hiszen kilyukad az oldala reggelig.

Dehát mi a csodát csináljon mivel, ölje el az utálatos unalmas időt kilencz óráig? . . .

Kávéházba menjen?

Minek? . . . hiszen nem szereti ő a kávé.

Talán a kasszir-frájlának keserítse meg jobban az életét . . . hiszen nem illő már egy kapitányhoz.

Vagy neki fekdjék az ujságoknak?

Hisz azok meg tele vannak hazugsággal, veszekedő honatyák ékes gorombaságaival, mi köze neki ezekhez?

Ha háboru lesz: az majd úgy is *parancsba jön*, mit olvasson hát belőlük? . . .

A szép asszonyok ezalatt rendre gyűltek a korzón.

Fess uri dámák keringeltek kerékpárjaikkal a kapitány ablaka alatt; egyik másik kacziás menyecske fel is tekingetett a morfondi-

rozó kapitányra úgy, hogy Hartmann illőnek találta egy fellépést visszahúzódni.

. . . Még azt találnák hinni, hogy — —

E gondolatnál különös érzés járta át az egész testét.

— Nos, mit találnának hinni? — kérdé daczosan önmagától.

— És ha *azt* hinnék, — — vajjon mi különös volna benne?

Egy hamis szemű, szép barna asszonyka ártatlan kaczerkodással közvetlen az ablaka alatt produkálta magát könnyű kerékpárján.

A kapitány úgy érezte, mintha termete egészen kiemelkednék cipőjéből s önértetesen pödörte meg bajuszát.

— Hát mi is volna benne?

— Talán nem volnék még olyan legény, mint az a sápadt képű szűk nadrágos nyápicz hadnagyocská?

— Holnap lesz a napja, hogy bycziklit veszek!

. . . És most . . . rajta Hartmann ki a korzóra!

A szemben lévő palota ablakait épen most festette rózsaszínre: a *visszanéző* nap.

Hartmann kapitány fölötötte fényes szalon kardját.

Aztán odaállott a tükör elébe s önkénytelenül kezébe akadt a tükrön heverő fésű.

Gépiesen emelte fejéhez — — mikor a

vatban jegyezzék meg, hogy a dátumot melyik naptár szerint vezették be.

Ez átirat megtartása igen fontos és különösen házassági, vagy nagykorúsági eseteknél sok zavart szüntet meg. Meg is jegyzi a miniszter, hogy legjobb volna tört alakjában jegyezni a dátumot, felül a Julián, lent a Gergely-féle számmal p. o. január 1/13.

Különb mint többen kezdik belátni a gör. keletiek közül is, hogy a Julián naptár használata sokáig fenn nem tartható.

A Lepsényi-ügyben Zichy Aladár gróf mentelmi bizottsági tag által a bizottság megállapodásával szemben ma a képviselőház elé terjesztett különvélemény befejező része eként hangzik:

Különvéleményem abban összpontosul, hogy midőn Lepsényi Miklós a kérdéses alkalmával és módon személyében bántalmazott, az a képviselői sérthetenség támadt meg benne, melynek a képviselőházba jövet az ott tartózkodás alatt és a távozáskor legalább a Ház közvetlen környékén feltétlen biztonságban kell lennie, mert enélkül sem a képviselői kötelességek teljesítésének közjogi parancsa nem bír értelemmel, sem a képviselői működésnek szabadsága, mely az egész Ház szabadsága, nem képzeltető.

ORSZAGGYULES

A képviselőház ülése.

Budapest, június 16.

Szilágyi Dezső elnökölt ma.

Chorin Ferencz bejelentette a Háznak, hogy Zichy Aladár gróf a mentelmi bizottság-ak a Lepsényi-ügyben hozott határozatával szemben különvéleményt nyújtott be.

Következik ezután

a fogyasztási javaslatok

általános tárgyalásának folytatása.

Major Ferencz a cukoripar fejlesztésével foglalkozott. Ausztria rengeteg mennyiségű cukrot hoz piacunkra. Nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy a hazai gyártmányu cukornak lehetővé téessék, hogy az osztrák és francia gyártmányt kiszorítsa. A cukorfogyasztás eme-

lése a legalkalmasabb eszköz arra, hogy az alkoból fogyasztását kisebbsítsük. A közönség alsóbb rétegeit olcsóbb cukorhoz kell juttatni. A finomított cukrot vegyék azok, kik a magas árat meg tudják fizetni. A javaslatokat nem fogadja el.

Érthetetlen javaslat.

Horánszky Nándor: A politikai viszonyok nem olyanok, hogy a szeszforgalmi adóval, a cukor és sörfogyasztási adóval behatóbban foglalkozni lehessen. A javaslatokat nem fogadja el. Most ha önállóan kellene rendelkezniük, egész más módokat szeretné ezen javaslatokat megkonstruálni, mint ahogy ezek itt előtűntek. Nem járulhat hozzá ezekhez a javaslatokhoz, a melyek az ország adózó polgárait a legnagyobb szekaturának teszi ki.

Megértheti-e a közönség ezeket a javaslatokat? Nem! A kormány fogja is viselni ezen fiskális eljárásnak a hátrányait.

A szesz- és cukoradóról szóló 1888. évi XKIV. törvényzikk 3. §-ában foglalt határozmányok meghosszabbításáról szóló jelentést nem fogadhatja el, mert ebben az ügyben a két kormány csak egyértelműleg járhat el. De Ausztriában alkotmány nélküli állapot van.

Szükségét érezte, hogy ezt az álláspontot jelezze, annál is inkább, mert a Háznak ugyanezekhez a javaslatokhoz öszszel ismét lesz szerencséje. (Helyeslés a baloldalon).

A miniszter a fogyasztási adóról.

Lukács László pénzügyminiszter röviden kíván az egyes kifogásokra válaszolni. Komjáthy felszólalásából csakis azokra a konkrét kifogásokra akar felelni, amelyek az 1888. évi törvényzikkre vonatkoznak. Elismeri annak a lehetőségét, hogy ezen javaslatok nem lépnek életbe, de ez nem indok arra, hogy a kormány a fogyasztási ügyek jelenlegi helyzetében a megoldásról ne intézkedjék. Az 1888. évi XXIV. törvényzikk megváltoztatására semmi ok sincsen. Ha kontingens nélkül maradnánk, egy a szeszárak óriási hanyatlása állana be nálunk. A szeszkontingens felosztására vonatkozó törvényhozási intézkedést úgy alkották meg, hogy a mezőgazdasági szeszipar évről-évre fejlődik. Új megterhelés a határozmányok meghosszabbításával nem áll be. Kulman képviselő ur avval kezdte beszédét, hogy az államot megillető adók befolylyanak, ez lehet szigorúság, de szűkeblőség nem. A söriparra semmiféle újabb megterhelést sem céloz a kormány, sőt nem egy intézkedés annak lényeges fejlesztését fogja előidézni. Az ellenőrzés szigorúsága miatt emelt kifogásra vonatkozólag rámutat arra, hogy a cukor és sörfogyasztási adóknál ugyanez az ellenőrzés van.

Polónyi kifogásaival csakis azért foglalkozik, mert ha azokat meg nem czáfolja, még az igazság látszatát viselnék magukon. Nem szándékozik a praemium rendszer közgazdasági jelentőségét fejtegetni, mert az eléggé nyilvánvaló. A nemzetközi konferencia tárgyalásáról nem adhat felvilágosítást, mert azok diskrecionális természetűek.

Jellemző arra, hogy az ellenzék szelek változnak, hogy a kormányt azért a kalauzolásért támadta az ellenzék a leghevesebben: »Jelen törvényjavaslat csak akkor lép életbe, ha Ausztriában egyenértékű intézkedés létrejön« — és ma az ellenzék azt kifogásolja, hogy ez a záradék elmaradt. (Derűtség a jobboldalon.) Még egy súlyos váddal illetett Polónyi és ma Horánszky. A vád az, hogy mi segítséget nyújtunk arra, hogy Ausztriában alkotmányellenesen kormányozzanak. Tévedés az, mintha a javaslatok szerződéses jellegűek volnának, de valamiképpen csak kell a két kormánynak érintkeznie. A kormány nem kötheti magát ahhoz, hogy Ausztriában miképpen lépjenek érvénybe bizonyos intézkedések.

Különb mint ismerem el, hogy a 14-ik § szerinti intézkedés bizonyos ügyekben alkotmányellenes volna. A 14-ik § Ausztria alkotmányának egyik alaptörvénye. (Nevetés balról, helyeslés a jobboldalon.) Major prozozicziójára azt jegyzi meg, hogy a jövő cukoriparáért, a jelen cukoriparát agyonüti. Horánszkynek arra a hátrányra hívja fel a figyelmét, a mely az átmeneti intézkedés elmulasztásával beállna. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés jobbról, Major és Kulman szavaikat igazítják helyre. A Ház többsége a javaslatokat elfogadta.)

Következett ezután

a részletes tárgyalás:

A első §-nál

Komjáthy Béla reflektál a miniszter szavaira és kiemelné, hogy az osztrák kormány velünk szemben perfid módon járt el.

Elnök: Kérem, kérem, ez a szó még nem nyert polgárjogot itt a Házbán.

Kubik Béla: Csak a miniszterelnöknél. (Derűtség.)

Elnök: Még kevésbé lehet ezt a szomszéd állam kormánya ellen használni.

Rátkay: Az osztrák delegációba is használták.

Komjáthy: A politikai tisztaság kötelességemé teszi, hogy ezen kifejezést vissza vonjam. Beszédét a miniszter állításainak czáfolásával fejezte be.

Lukács miniszter felel Komjáthynak és tagadja, hogy az osztrák kormány a kontingentális téren megszegte volna kötelességét.

tükörbe pillant kissé bosszúsán mosolyogva dobta le ismét.

... Hm. Mondtam már annak az ostoba legénynek, hogy dobja pokolba. Csak a lom több vele s — egyet sóhajtván — végig simogatta tenyerével fényes kopasz fejét.

Majd a bajszkötőt vette újjai közé.

... Átkozott bajusza.

... Azt hinnék, hogy öszül, pedig csupán egy pár szerencseszál. No csak: egy, kettő, három ... tiz, ... huszonegy ... Atkozott bajusza!

— De feszes ám még a mell! — mondá büszkén — a tükörben látszó képmásának s önértéken simitá végig a feszes Waffenrockot. Mikor aztán tapasztalta, hogy hova lejjebb simogatja azt a feszes mellett: annál inkább emelkedik a keze; kedvetlenül ismerte be, hogy: biz az lecsuszott egy kissé.

Le biz' az! ...

... Hm. Pedig volt rá idő, mikor ráfogták, hogy fűzi magát!

Pedig dehogy fűzte!

Olyan volt ő a természetű, mint a pálma. Karcus, magas.

— Wass Lojzi? ...

Az a Lojzi ott a tükörben nem felelt semmit, csak mosolygott olyan édes kesernyén.

Egy ideig úgy néztek egymásra, mintha rég nem látott fiataalkori barátok találkoztak volna: hosszú évek múlva.

Aztán a tükörbéli pajtás így látszott beszélni:

— Megkoptunk öreg czimbora! Ejnye az árgyélusát, de meg deresedtünk.

— Pedig, ... emlékszel még Lojzi?

Emlékszik-e?

Hogy ne emlékeznék, hiszen nem is olyan régen volt.

Mit is beszél össze-vissza az az öreg koptott pajtás? ... s bosszusan nézett rá a tükörbe.

Hogyne emlékeznék? ...

Tündérálom vonult el merengő szemeim előtt.

... Hivjuk vissza őket!

A kapitány odalépett íróasztalához s ki vett a fiókból egy fekete ébenfa dobozt.

Elkezdte kirakni a fényképeket.

Volt ott egész tuczat.

Némelyike névvel, évszámmal ellátva gondosan; egyik másik pedig csak úgy jeltelenül.

„Gusztli 1876 decz. 31.“

Ez volt az első.

Akkor ő zászlóalj segédtiszt volt s Gusztli az alezredes egyetlen leánya.

Két évig szerették egymást tiszta szűzi szerelemmel. Pénze nem volt neki, sem a lány-
nak. Emlékszik rá, átakart lépni a finánczokhoz.

Aztán az alezredes Regimentet kapott s elvitte a szép kis Gusztit Galicziába, ő pedig itt maradt. Ennyi az egész.

Bánatából ez a második ragadta ki: »Anna.«

Ez már guvernant volt a jogtanácsoséknál.

Szép kék szemei voltak, hullámos szőke

selyem haja. Alabastrom nyaka, puha fehér karja.

Úgy rémlik előtte, hogy egy kis skandalum is volt akkortájt s a Fr. Annát hazaküldték, Bajorországba. S ezzel vége volt ennek is.

A harmadik kép tiszta atlaszba volt takarva, csupán egyetlen betűvel jelezve s egy kilencz águ korona himezve a takaróra:

... Hja ... die Gräfin! ... Sak, dass war e Weib! ... Herr Gott noh'mal!

... Azok szép idők voltak, nagyon szép idők!

Dehát irigykedett rá mindenki az ezredes-től lefelé az utolsó kadetig a Regimentben s átkellett helyeztetnie magát.

A szép grófné pedig nem jött utánna.

A negyedik egy primadonna, az ötödik egy hivatalnokné; a hatodik ... ez meg sincs jegyezve, — a kostümjéről ítélve valami „Circus Reiterin« lehetett. Aztán pár kóris'áné, néhány orfeumi kisasszony s a jó ég tudná, hogy ki mindenki volt ott ebben a tuczatban!?

Aztán őt, hat rózsaszín levélke következtett s ezek alatt még egy kép a doboz fenekén. Csupán »ez az egy« volt különéve a többtől.

Szelid tekintetű ábrándos arczu lányka. A kép szögletéhez vékony selyem-fonállal volt oda erősítve: egy arany karika gyűrű.

Ezen a képen elmerengett.

S amint úgy nézegette nézegette, — némán bólingatva, egyszerre nehéz, fájó sóhaj szá-

Ezután vita nélkül fogadta el a Ház a két első javaslatot.

A cukor és sörfogyasztási adó javaslat 2. szakaszához *Münich* Aurél módosítást ajánl, mely szerint a sörgyári alkalmazottak részére rendeletileg meghatározott sörmenyiség adómentes.

Lukács miniszter hozzájárult a módosításhoz, a melyet a Ház el is fogadott.

Naményi Ambrus előadónak a 3. szakaszhoz tett stílusos módosítását is elfogadta a Ház.

A többi szakaszokat változatlanul elfogadta a Ház.

Ülés vége egy órakor.

A bagaméri zendülők.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap, a negyedik napon befejezték a bizonyítási eljárást s most már remény van, hogy két nap alatt meg lesz az ítélet ebben a bonyodalmas nagy bűnpörben.

A tegnapi végtárgyalás adatai sem tették tisztábbakká a tényállást, mert a tanuk nagy része semmit sem tud, aki pedig tud, az lényegtelen vallomást tesz.

Szerencse, hogy a végtárgyalás már vége felé jár, mert a bagaméri emberek, akik nem számítottak arra, hogy a végtárgyalás ilyen sokáig fog húzódní, már kifogytak az ennivalóból, pénzük pedig nincs, mert — nem is volt mit behozni, szóval a bagamériak most már nyomorban vannak s nincs mit enniük. Szerencsére a tanukat tegnap haza engedték s azok itt hagyták a még meglevő kenyérüket a vádlottaknak.

A tárgyalás iránt most már nagyobb az érdeklődés, a tárgyaló teremben nagyobb számban vannak a hallgatók, akiknek nagy része azonban folytonosan izgatja az amugy is szorosán levő ujságírókat.

Még ma meg lesz tartva a vád és védbeszéd, az ítéletet valószínűleg holnap délután hirdetik ki.

A délelőtti tárgyalásnak a legérdekesebb része a főszolgabíró vallomása, míg a délutáni az erkölcsi bizonyítványok bemutatása. A vádlottak egy része büntetett előéletű, még pedig nagy része verekedésért.

A negyedik napról a következőket közli tudósítónk:

kadt föl kebléről s két nagy könny-csepp hullott alá arra a képre.

Épen a kezére hullott mindakettő. Oda hol annak a karika gyűrűnek lett volna a helye.

Úgy ragyogott ott, mint két nemes briliánt.

Aztán nem is tette többé vissza abba a dobozba, a meiyhez annyi kétes értékű emlék tapad; hanem oda állította az íróasztalára — mint valaha — lássa mindég!

Csak most jutott eszébe, hogy sétálni készült.

Kitekintett az ablakon. A fess uri dámák még mindig ott keringeltek karsu kerékpáron az ablaka alatt.

Ptt keringelt az a hamis szemű szép barna asszonyka is.

A szemben levő palota ablakáról ép most lopta vissza kölcsönzött bitorát a leáldozó nap.

Egyszerre csunya hűvös estve lett.

A kapitány úgy érezte, hogy fáradt. Olyan nehéz szürke lepel hasította a lelkét, mint ott künn a világot; mióta utolsó sugarát is elvonta az ablakról a lemenő nap.

Egy pillanatig merőn nézett maga elé a szürke semmisségbe, azután ledobálva fényes szalon kardját: egykedvűen végig feküdt a sárga bőr-diványon.

Milyen különös is ez az alkony!

Tegnap reggel folytatták a vádlottaknak a kihallgatását. Azokra a vádlottakra került a sor, akik a csendőröket kergették s az utcán rendetlenkedtek.

Sorban egymás után hallgatták ki a vádlottakat, a kik azonban mindent tagadtak.

Vádolva vannak: *Baji* József, *Veres* Bálint, *Guba* Dániel, *Nagy* Sándor, *Kipa* Sándor, *Rácz* Ferencz, *Győri* József és *Rácz* Dániel, a kik mindent tagadnak, egy része ott sem volt, azok pedig a kik beismerik, hogy ott voltak, azt mondják, hogy csak *bámulni* mentek.

— Nem voltam én ott kérem, mondja az egyik vádlott, otthon voltam én és dolgoztam.

Az elnök szemébe mondja, hogy többen ott látták, sőt ő maga is beismerte a vizsgálat folyamán, de a vádlott azért megmaradt a tagadásánál.

Egy másik így védekezik:

— Én ott voltam, de nem csak hogy nem dobáltam, hanem még én csendesítettem a többieket.

Az elnök vádlott elé tartja, hogy többen látták izgatni, azonban hiába, a vádlott erősen tagad s hangoztatja ártatlanságát.

A tanuk sem tudnak semmit. Nem csoda. Azóta öt hónap telt el, s abban a nagy izgatottságban, a nagy néptömegben, a mi ott volt, lehetetlen hogy valakit felismerjen most az, a ki a falu lakosságát személyesen nem ismeri. Pedig a tanuk az a része, amely vádol, épen ilyen. A csendőrök, akik beismerik, hogy először voltak a faluban, még tegnap egy néhány embert határozottan felismerni véltek, tegnap már senkit sem ismertek fel. Hasonlóan vall a segédjegyző meg a végrehajtó is, a többi tanuk, a falubeliek pedig semmit sem tudnak, s hiába figyelmezteti az elnök őket, hogy arra is meg kell esküdni, hogy semmit sem hallgattak el, mégis azt állítják, hogy nem tudják azt, hogy ki volt ott.

Egy tanu van, aki vádol és ez *Kiss* Lajos. Azt mondja, hogy neki a hetese mindjárt mondta, hogy az elsőrendű vádlott volt a gyujtató, továbbá azt állítja, hogy *Szabó* József, *Szilágyi* Imre és *Szurkos* Mihály a tűz oltását meg akarták akadályozni. Mást azonban ő sem tud.

Ezen tanu kihallgatása után a főszolgabíró hallgatták ki.

A főszolgabíró vallomása.

Dobozy Mihály érmihályfalvai főszolgabíró elmondja, hogy ő még az nap tudomást vett a dolgról, neki a csendőrök beszéltek el legelőször a dolgot. Majd a kérdésekre így folytatja:

Elnök: A végrehajtásnál szükség volt a csendőrökre?

Tann: Igen.

— Miért volt szükség?

— Mert a bagaméri úep mindig vonakodott az adót kifizetni, azonban a népnek erre némileg oka is volt, mert a mult évben nagyon roszt volt a termés.

— Kérték a csendőröket?

— Igen.

— Másnap kint volt Ön Bagamérban?

— Igen.

— Az esetről a jegyző tett jelentést?

— Igen, azonnal, azonban abban még csak a Balogh megszurásáról volt szó, de a zendülésről még nem volt említés téve.

— Mit mondott a jegyző, hogy ki volt a lázadás vezetője?

— Arra nem emlékezem, mert mindakettlen izgatottak voltunk,

— Mikor kint volt a főszolgabíró ur, minő tapasztalatokat szerzett arra nézve, hogy a zendülésnek mi volt a közvetlen oka?

— A közvetlen oka a csendőrfegyver használat volt, azonban a nép telve volt szociális eszmékkel és ez idézte elő közvetve.

— Azt hiszi főszolgabíró ur, hogy szociális lázadás volt?

— Igen, arra enged következtetni a tanuk akkori beszéde.

Elnök konstatálja ezután az iratokból, hogy erről a tanuvallomásokban nincs említés téve.

— Hogy bánt a jegyző a néppel?

— A bagamériak hivatalosan soha sem panaszkodtak. Azt tudom, hogy nagyon erélyes és szigorú ember volt, aki lehet, hogy éppen ezért néha durva volt, de az emberekkel soha sem bánt igazságtalanul.

— Volt-e a jegyző működésének valami eredménye?

— Igen. (A vádlottak körében mozgás.) Sokat tett a község érdekében. Az ő jegyzősége alatt a község vagyonosodott. (Mozgás.)

— A tiszteletes ur ellenkezőjét állítja ennek.

— Én úgy vagyok értesülve a számadásokból.

Ezután *Szártori* községi jegyző tett még néhány kijelentést a tanuk vallomásaira; védekezése közben a jegyző többször könnyekre fakadt.

A jegyző védekezése.

Juhász, a második vádlott a vallomásában azt állította, hogy én 141 frtot tőle felvettem. (Sir.) Ha ez igaz volna, úgy az engem örökre szerencsétlenné tenne. Én azt a pénzt fel nem vettem, azt *Juhász* a megyei árva-pénztárnak fizette, ahol tartozása volt. (Tanu könnyezik.) A pénzt nem is én adtam a postára, hanem egy másik ember, akitől *Juhász* azt a pénzt kapta, s azt az ember küldte be, én csak bejöttem Váradra ezt az ügyet rendezni.

Bányai tiszteletes vallomására megjegyzi, hogy a község vagyoni állapota nem olyan, mint aminek ő állítja, mert a községnek most nincs adóssága, s a középületeket sem az előbbi jegyző gyűjtéséből építették. Erre nézve hivatkozik a leltárakra.

114%-os pótdadó.

A 114%-os pótdóra vonatkozólag azt állítja a jegyző, hogy azt ő a község határozata folytán hajtotta be s azt állítja, hogy ő az adóbehajtásánál sohasem volt tulszigoru.

Ezzel szemben *Bányai* lelkész azt az állítását, hogy a község anyagilag sokkal jobban állott az előbbi jegyző alatt, hogy a középületeket az előbbi jegyző által félretett pénzből építették fel, fenttartja s ezt határozottan állítja. (A lelkész vallomása alatt a bagamériak mindannyian igent intenek fejökkel.)

Ebből a dologból ezután heves vita indult meg, amit az elnök azonban megszakított.

A délelőtti tárgyalás végén az elnök bemutatatta a Bagamérből bekért adókönyvet, mely szerint *Balogh*nak 1 frt 50 kr adó tartozása volt.

Délután.

Virág István jelen volt a tüzoltásnál, de nem tud arról, hogy valaki akadályozta volna az oltást.

Szücs Andrásné, a harmadik vádlottnak a felesége azt vallja, hogy a férje ott volt a tüntetésnél, de ő hazavitte, mert félt, hogy baja lesz.

Csete Pál, *Atyán* Dániel lényegtelen vallomást tesznek.

Nagy Lajos kisbíró így vall:

— Ott volt a végrehajtásnál?

— Nem.

— Ki volt a vezető?

— Nem tudom én kérem, mert hazamentem, később még a jegyzőnél dolgoztam és mikor én oda mentem a Balogh házához, a baj már megtörtént.

— Ki szegült ellene a gabona feltevésnek?

— Senki sem.

— A községházánál ott volt a néptömeg, amikor oda ment?

— Nem, csak később jöttek oda.

— Ösmert meg valakit?

— Én senkit sem ismertem meg.

— Hallotta, hogy mit kiabálnak?

— Nem.

— Láta, hogy kik dobálnak.

— Nem, én nagyon félttem, hogy a csendőrurak lönek, messziről elkerültem őket.

Rácz János azt mondja, hogy hallotta, hogy a tüznél a *Kossuth* nótát énekeltek, arról azonban nem tud, hogy valaki akadályozta volna-e a tűz oltását.

— Tudja azt, hogy kik lázongtak?

— Azt nem tudom.

— Hát azt tudja, hogy kik dobáltak?

— Azt sem tudom.

Azt mondja, hogy a tüznél az emberek azért zajongtak, mert oltás közben lelocsolták őket.

Krasznai János rövid, határozott felele-

tekben elmondja, hogy ő nem tud arról, hogy kik voltak a vezetők s erre kész megesküdni.

Macsik János a tűznél ott volt, de nem tudja, hogy akadályozta-e volna valaki az oltást.

Antal László a figyelmeztetés után azt vallja, hogy nem volt otthon azon a napon csak estefelé érkezett haza s mikor látta azt, hogy baj van, megijedt s haza ment.

Kovács Károly dologban volt a község-házán, de nem tud semmiről sem, mert mindjárt hazament.

Faisz János, **Kupás** Dániel, **Molnár** József hasonlóan vallanak.

Ezek után **Vecsei** Sándorné kihallgatása következik. Nem tudja, hogy a férje honnan tudta meg a szomszédban történő zálogolást. Ő mikor megtudta azt, hogy a férje elment, utána ment.

— A maga ura biztatta Baloghot?

— Nem.

— Tudja azt, hogy miért szurta meg a csendőr Baloghot?

— Azt nem tudom.

— **Barát** József, **Dobos** Zsigmond, **Virág** Sándor, **Aszlai** Dániel, **Lakatos** Sándor tanukat hallgatták meg ki ezután, akik azonban semmiről sem tudnak, mert vagy nagyon távol voltak, vagy nem is voltak ott a tüntetésnél.

Ezeknek a kihallgatásával azután véget ért a tanu kihallgatás.

A vádlottak erkölcsi bizonyítványai.

Majd a vádlottak erkölcsi bizonyítványait mutatja be az elnök, amiből kitűnőleg az elsőrendű vádlott egy izben 12 évi fegyházra volt büntetve verekedésért, ezenkívül egy izben hasonló bűnért 3 évre, egy izben lopásért két és fél évre volt büntetve, végül verekedésért még egy izben volt büntetve egy hónapra.

Az erkölcsi bizonyítványok között komikus feleleteket adtak a vádlottak.

Igy **Juhos** az elnök kérdésére így felel:

— Egyszer, ha jól tudom rágalmozásért két hónapra voltam elítélve. Egyszer pedig hat hónapot kaptam lopásért.

Többször nem volt büntetve:

— De igen, egy fiut kétszer pofon vágtam, ezért 40 frtra büntettek.

A hatodik vádlott **Lakatos** Imre, a községi bizonyítvány szerint makacs, rossz természetű ember.

— Volt büntetve?

— Én nem, hanem a szüleim, — azok voltak. (Derűtség.)

Ezt a vádlott úgy értette, amint később kistült, hogy ő volt ugyan megbüntetve, de a szülei fizették ki a büntetés pénzt.

Lakatos Lajos két esztendőre volt büntetve súlyos testi sértésért.

Nyuzó Dániel emberölésért volt egy évre büntetve

Ármos Dániel három izben volt 1—2 napra büntetve becsületsértésért.

— Miért volt büntetve?

— Először mert egy embert pofon vágtam, másodsor megint hasonló bűnért, harmadsor pedig, mert egy *szidón végig vágtam* egy ostorral. (Derűtség.)

Sije Dániel halált okozó súlyos testi sértésért volt büntetve négy évre.

Szücs Sándor négy napot szenvedett, mert a *követválasztáskor betört egy néhány* ablakot. (Derűtség.)

Rózsa Ferencz lopásért volt büntetve.

Ugy látszik, hogy a bagaméri nép nagyon verekedő természetű, erre mutat az a sok testi sértésért való büntetés.

Az erkölcsi bizonyítványok bemutatása után az ügyész kéri **Kósa** Jánost, **Kósa** Dánielt, **Váli** Jánost, **Dobolán Terjei** Józsefet vád alá helyezni. Kéri a tanuk megeskütését, **Balogh** pénztáros kivételével.

Védő kéri, hogy a főbíró kérdezzék meg arról, hogy mit tud arról, hogy hogyan bánt a jegyző a néppel. A **Balogh** megeskütését is kéri.

A védőnek ezen kérdése következtében megkérdezik **Aszlai** Gáspárt, hogy mikor vette fel a végrehajtó a foglalásról a jegyzőkönyvet, amire ő azt feleli, hogy azt csak a **Balogh** megszurása után vették fel.

Takács főbíró a jegyző bánásmódjára vonatkozólag ezt vallja:

— *Szigoruan és durván, a néppel nem úgy bánt, mint ahogy az embernek ember-társával kellene bántani. A jegyző a népet, sőt még az előjáróságot is lenézte s ezt többször meg is mondta.*

A törvényszék ezután zárt ülésben határozott az ügyészi indítványok felett s kimondta, hogy **Kósa** Jánost és **Tobolán Terjei** Sándort vád alá helyezik, azonban a többieket nem. A törvényszék ezenkívül elrendelte az *összes tanuk* megeskütését.

A végtárgyalás tegnap a tanuk megeskütésével ért véget.

Ma meg lesznek tartva a beszédek, az ítéletet valószínűleg csak holnap hirdetik ki.

Drág-Cséke az inség előtt.

— Saját tudósítónktól. —

Szomorú hírről vettünk tudósítást az éjjeli órákban. A múltévi rossz termés által okozott nyomorban színlődő drágcsékei lakosságot újabb megrendítő csapás érte.

Szinte örült már szívük, midőn nagy kilátással kecsegtető szép buza-földeikre, virágzó gyümölcsfákra tekintettek és némileg kárpótolva hitték magukat a múlt évi rossz termésért és az ezáltal okozott inséges, nehéz napokért.

De jött a mai napon egy olyan óriási zivatar, amelyet még nem láttak soha és tönkretette a szegény lakosság fáradságának egész eredményét; elverve a szép kalászokat és a gyümölcsfák virágait.

Jajveszékelve, kétségbeesetten futkároz az ismételt inségben kergetett lakosság, mert még súlyosabb napoknak néz elébe, mint volt a múlt évi sovány termés-okozta idő.

Az óriási zivatarról, mely még ember áldozatot is követel, tudósítók a következőkben számol be:

Drág-Cséke, jun. 16.

Drág-Cséke községben s határában a mai napon ember emlékezet óta nem látott, mintegy *másfél óráig tartó tojásnagyságu jégvihar dühöngött*, mely az anélkülis nyomorban szenvedő lakosságnak minden reményét tönkretette.

A szépen indult tengeri és buzavetés a szó szoros értelmében elpusztult; a gyümölcsfákról, melyek az itteni lakosság jövedelmét képezik, minden gyümölcsöt levett; az *állatokban és épületekben nagy kárt tett*; — a többi között a gör. kath. templom és a papi lak 400 frtnál több kárt szenvedett; sőt még *emberáldozatja* is lesz a nagy jégesőnek, amennyiben *három pásztor gyermek a vihar és roppant nagyságu jég által okozott fájdalom következtében a halállal vívódik.*

Hajmeresztő látványt nyújt a vihar elmúlt utáni szomorú állapot; jajveszékélő asszonyok és férfiak jártak-keltek, hogy a mezőn jószágokra ügyelő gyermekeik után lássanak, s a legtöbbben *félhalva* s ölben hozták haza agyonvert s a halállal vívódó gyermekeket. A vihar által okozott kárt most hirtelenében megbecsülni sem lehet.

A nép borzasztó nyomornak néz elébe.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Jézus szíve ünnepe.** A katolikus egyház ma, pénteken üli meg Jézus szíve ünnepét. Az Orsolya zárda templomában ma délelőtt

10 órakor ünnepélyes isteni tisztelet lesz. A szent misét **Vinkler** József vál.püspök tartja s **Rácz** Pál székesegyházi karkáplán ünnepi szent beszédet mond. Ezenkívül Jézus szent szíve oktávjában litánia lesz a zárda-templomban. A **Szent László** templomban ma délelőtt 9 órakor az ünnep alkalmából nagymise és délután 3 órakor az ünnep nyolczada alatt litánia lesz. Az **irgalmások** templomában szintén nagy fényvel tartják meg az ünnepélyes istentiszteletet. A **Nogáll-féle** Szent Vincze intézetben a Jézus szíve tiszteletére szentelt kápolnában ma reggel szentmise s délután Jézus szíve litániája lesz.

* **Az akadémia elmökei.** A tegnapi hivatalos a következő legfelsőbb kéziratot közli:

Magyar miniszterelnököm előterjesztésére **báró Eötvös Lorántnak** a magyar tudományos akadémia elnökévé és **dr. Wlassics Gyulának** a nevezett akadémia másodelnökévé három évre történt megválasztását meg erősítem.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi június 5-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

B. Bánffy s. k.

* **Biharmegye közgyűlése.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága tegnapi folytatólagos közgyűlésén letárgyalta a még elintézésre váró ügyeket. **Beöthy** László főispán elnökölt s a megyei tisztviselőkn kívül még négy bizottsági tag volt jelen. Simán, minden felszólalás nélkül tárgyaltak le mintegy 200 aktát; majd minde-
nik szoroson vett csekélyebb jelentőségű községi ügy s több mint 150 községi számadás. Ezekkel kurtán bántak, két perc alatt elintézték

* **Solo-ének a Barátok templomában.** Amint értesülünk, érdekes és szép énekelőadásban lesz részük azoknak, a kik a vasárnap délelőtt fél 12-kor tartandó szent misén az olaszii plébánia templomban jelen lesznek. **Perényi** Margit, a szintársulat legkedvesebb hangu primadonnája fog énekelni egy Ave Maria-t **Zellberg**től. A kétségkívül szép solo-énekhez kíséretet azok a finom izlésű műkedvelők fogják szolgáltatni, kiknek zenejátékukban a Barátok templomának hívei már annyiszor gyönyörködtek.

* **József főherczeg utja.** József főherczeg, a honvédség főparancsnoka a tegnap délutáni vonattal Beszterczéről Deésre érkezett. Kíséretében voltak: **Bodnár** alezredes segédtiszt, **b. Vecsey** százados parancsőtiszt és **Palkovics** altábornagy, honvédkerületi parancsnok. A fellobogozott vasúti állomásnál **Bornemissza** b. főispán vezetése alatt a város és környék notabilitásai, a különböző hivatalok főnökei, **Császki** kolozsvári honvéd alezredes, **Deák** Zsigmond őrnagy, itteni honvéd-állomásparancsnok és nagyszámu előkelő közönség várták a népszerű főherceget. **Deák** őrnagy tisztelgése után **Bornemissza** b. főispán üdvözlétére meleg szavakban mondott köszönetet Ő fensége a fényes fogadtatásért és számos kocsiól elkísérve a lobogódszt öltött utcákon lakására hajtattott, Voith Gergely kir. tanácsoshoz. Délután 5 órakor kíséretével együtt sétát tett a városban, majd a kolozsvári honvéd zenekar által a Bánffy-sétátéren adott tén-
zenét hallgatta végig rengeteg közönség folytonos ovációja közt. Este a város fényesen ki volt világítva s a honvéd-zenekar szerenádot adott. Ma kora reggel a belső gyakorló téren csapat szemlét tartott a főherczeg az itteni honvéd-zászlóalj tényleges állománya felett. A főherceget a csapatok kiképzése és magatartása a legkellemesebben érintette s magas

megelégedését nemcsak a zászlóalj-parancsnok és tisztkarnak fejezte ki, hanem még az altisztek közül is többeket megdicsért. A délelőtti órákban a már felépült honvédlaktanyát és Szolnok-Doboka vármegye székházának kiváló fényvel felépült dísztermét tekintette meg. Délben Voith Gergely kir. tanácsos a főherceg tiszteletére 32 terítékű fényes ebédet adott, melyen a város előkelőségei vettek részt. A főherceg a madélutáni vonattal Szamosújvárra utazik, ahol a katonaságon kívül a kath. püspök és a város polgármestere fogadják.

* **A szódavíz-adó bérlete.** A szódavíz-adó bérleteért az év elején nagy harc folyt, míg évi 6650 frt bérösszegért ráütötték egyik rész vállalkozóra. Azóta már kérte a reményeiben csatlakozott vállalkozó, hogy mentse fel a bérlét alól, mert különben minden vagyonát ráfizeti. Hát ez éppen nem lehetne irányadó, mert akkor a város minden bérlését csak úgy érvényesíthetné, ha zsiros jövedelemre volna a vállalkozónak kilátása. De a városházán, mint halljuk, a könyörületesség politikáját tartják jónak ebben a kérdésben s a bérlőt fel fogják a bérlét alól menteni. Nincs is szándékuk tovább bérlétre adni a szódavíz adót, hanem a város házilag kezeli. Lehet, hogy itt is hasznos lesz az új rendszer, mint a vároknál.

* **Amatőr-kiállítás Kassán.** Vasárnap f. hó 19-én fog megnyitni a kassai »Amatőr-kiállítás« és pedig B u b i c s Zsigmond püspök védnök és P é c h y Zsigmond főispán elnök jelenlétében. A kiállítás nagy gondnal és szakértelemmel van egybeállítva és nem csak amateur munkákban (festmények, fényképek, női kézimunkák) bővelkedik, de az amatőr-gyűjtők régiségei és ritkaságai, a vadászati trofeák és orientáliák is figyelemre méltók. A jövedelem az országos »Fehér-kereszt« és a kassai jótékony nőegylet javára fordítatik. A kiállítás július 3-ig tart.

* **Esküvő Dr. Schmidt Gyula orsz. képviselő és Urbán Gizella asszony (Eperjesről)** tegnap tartották esküvőjüket a Deák-téri evangélikus templomban. Tanúk voltak: Urbán Géza min. tanácsos és dr. Kéler József kuriai tanácsjegyző.

* **Az ipariskola jutalmazott tanulói.** Van szerencsém az építő iparosmester urakat értesíteni, hogy a következő tanulók: Kiss Lajos, Mercsányi Zsigmond, Peiner Imre, Biró Antal, Kiss Sándor, Kovács István, Molnár István, Barabás József, Dávid Antal, Kóródi József, Zboray József, Bótházi László, Köteles József, Meer Izidor, Pálfi József, Demetrovics Aladár, Helegda Sándor, Kertész Gyula, Pribil Ferencz, Tömpe János, Varga Kálmán, Veres Lajos, — a téli tanfolyamon tanúsított szorgalmukért részint pénz, részint könyvjutalomban részesültek; minélfogva felkérem az illetők mestereit, hogy jutalmazott tanonczaikat június 19-én vasárnap d. u. 4 órakor a jutalmi tárgyak átvétele végett az ipariskola igazgatóságánál leendő megjelenésre utasítani sziveskedjenek. Nagyvár, 1898. június hó 14. S z ü t s Izsó, igazgató.

* **Füge a váradi iparosoknak.** A nagyváradi honvéd-hadapród iskola vízvezetési be-berendezése mintegy 63 ezer forinttal lett előirányozva. A nagyváradi szakiparosok pályázatukkal a logolcsóbb összegig elmentek s ennek dacára egy budapesti cég nyerte el a munkálattal. A kivitelnél azonban a budapesti cég sokkal könnyebb és olcsóbb műveket alkalmaz, mint azt a vízvezetési szabályrendelet előírja. A nagyváradi szakiparosok, mint azt annak idején megirtuk, egy beadványt intéztek a városhoz, a melyben rámutattak a szabályellenes vízvezeték-építésre. Tegnap előtt a vegyes bizottság megvizsgálta a már beépített vízvezetési hálózatot, a miniszteri kiküldött közbejöttével. A váradi iparosok panasza valóban bizonyult, a csövek a szabályrendeletben előírt méretnél vékonyabbak, de azért a miniszteri

kiküldött megfelelőnek találta. Marad ugyan, a mint a budapesti cég beépítette. Hja, így kell annak lenni!

* **A vízmű a város kezelésében.** Nagyváradi város vízművét, a Walsér céggel kötött szerződés értelmében az első 5 évben a vállalkozó köteles, megszabott díjért kezelni. Az 5 év a jövő esztendő végén lejár s az egész kezelés a város kezébe megy át. Már egy ízben megemlékeztünk arról, hogy a mostani magas kacsra közutak nem felelnek meg a célnak s a város intézőinek gondoskodni kell, nehogy ezek a rossz szerkezetű közutak a város nyakába sózassanak. Azt érnék el vele, hogy átvétel után mindannyit jobb és czélsebb kutakkal kellene kicserélni. Azonkívül a tanácsnak már most bellene arról gondoskodni, hogy a kellő begyakorolt személyzet álljon annak idején a város rendelkezésére, mert az átvételkor nem szabad kitenni a város közönségét semmi kalamitásnak.

* **A b-ujvárosi véres zendülés oka.** Vasárnap B-ujvároson lefolyt véres zendülés ügyében Harsányi Gusztáv vizsgálóbíró még mindig folytatja a vizsgálatot. A vizsgálat eddig kiderítette, hogy a vasárnapi zendülés előre, régebben tervszerűleg volt elkészítve, de hogy nem úgy történt, a hogy azt a lelketlen igaztók tervezték, azt csak a véletlen, az embervásárban egyik csendőrrel történt összeszólalkozás akadályozta meg. — A főokát a zendülésnek tényleg az képezte, hogy a nagybérleők idegen munkásokat hozattak. Ennek oka azonban a hallatlan presszióban rejlik, mit a balmaz-ujvárosi munkások a múlt évben a nagybérleőkkel elkövettek, ezekre menő károkat okoztak nekik. Megtörtént, hogy egyik nagybérleőnél két nap után az aratást abban hagyták s követelésekkel léptek fel. A bérlő minden követeléseket teljesítette, de egy napig dolgoztak csak, ismét nagyobb munkabért követeltek. Az ujjvárosi bérlők nem azért nem szerződtek az ujjvárosi embereket, mert hogy munkás-igazolványuk nincs, sőt jelenleg is vannak bérlők a kiknél a munkás igazolvány nélkül több munkás dolgozik, az ujjvárosi munkás makacosságán és csökönységén mulik, hogy mellőzik őket s idegenből hozatják a munkásokat. — A bérlőkre nézve is jobb lenne, ha ujjvárosi emberekkel dolgoztatnának, mert az idegen munkások ezekkel többbe kerülnek. Nemrég megtörtént az, hogy ujjvárosi emberek panaszt adtak be az alispánhoz, hogy hajlandók lennének 30—40 krért dolgozni, de a bérlők nem akarják felfogadni. Az alispán személyesen járt Ujjvárosra. Tárgyalt a bérlőkkel, azok 1 frt napszámért hajlandók voltak munkásokat szerződteni. Az alispán kidoboltatta, de nem akadt egy ember sem ki elment volna 1 forint napszámért dolgozni. A b-ujvárosi földmivesek mindenáron az óriási kiterjedésű Semsey-birtokot akarnák felosztani s azt azáltal vélik elérhetőnek, ha a bérlők ellen mindent elkövetnek, hogy azok ne boldoguljanak s így kedvüket elvehessék a bérléttől. Ilyen körülmények között a bérlők rá vannak utalva idegen munkásokkal dolgoztatni. Jelenleg mintegy 130 matyó van Ujjvárosra s a vasárnapi zendülés ezek ellen irányult. Az volt a cél, hogy néhányat közülök agyonütnek s ezáltal megrémítik őket, hogy a közelgő aratásra ne merjenek eljönni. A bérlők mindent elkövettek, hogy ujjvárosi emberekkel arattassanak, de belátták, hogy azok több kárt okoznak s kénytelenek idegen munkásokat hozatni. A vizsgálóbíró nagy erélyvel folytatja a vizsgálatot, s eddig is számos munkást tartóztatott le.

Veszedelemes konkurens.

— Saját tudósítónktól. —

Nem mindennapi történetről ad hírt ujjpalotai levelezőnk. Úgy látszik, hogy azon a vidéken erősen amerikaiás ízű felfogás uralkodik még pedig az üzleti ügyek terén. Amerikában tudvalevőleg nagyon röviden bánnak el egymással a konkuráló üzletemberek és a különböző üzleti versenyt majd mindig néhány jól sikerült revolver-lövés fejezi be. Ujj-Palotán hasonlóképen felébredt az a szándék egy üzletemberben, hogy konkurensét lehetetlenné tegye »minden áron«. Meg is tette, de rajta is vesztett, a mint az alábbi tudósításból kiténik.

A kit porig leégették.

E hó 13-án éjjel fél 12 óra tájban Ujj-Palota községben ifj. Osváth Ferencz náddal fedett 14 öl hosszú biztosítatlan, istállóval, székérszinnel és melléképületekkel összeépített lakháza kigyuladt és leégett.

A házban Friss Ábrahám korcsmáros lakott nejével és családjával, a kik közül Friss Ábrahám a tüzre figyelmessé tétetvén, egy ingben, a mint volt kiszaladt az égő házból, azonban nejét és családját alig tudták már a szomszédok az ablakon keresztül megmenteni.

Friss Ábrahámnak odaégett összes házbeli butora és felszerelése, összes bolti áru, 3 drb szarvasmarhája, gazdasági felszereléssel 684 frt értékbe.

A szomszédnak is kijutott.

Ugyanakkor leégett a szomszédban lakó Dörner József sertésőljá, takarmánykészlete, tengerigőréja és több rendbeli aprómarhája 210 frt értékben.

A tüz által okozott összes kár az 1500 frtot meghaladja.

A nyomozás.

A csendőrség által megejtett nyomozás eredménye szerint sikerült a tettest id. Osváth Ferencz ujjpalotai jómódu gazda személyében kinyomozni. A vizsgálat során azonban kiderült az is, miszerint Friss Ábrahámnak 1897. évi június 7-én leégett jégvermét idősebb Osváth Ferencz biztatására és parancsára ennek Ferencz nevű nagykorú fia és veje Kölling Mihály gyújtották fel.

Miért kellett Friss-éknek minden áron tönkre égniük?

Id. Osváth Ferencz mint korcsmáros és kereskedő régi halálos ellensége volt Friss Ábrahámnak és tudta, hogy ez a f. évi június 19-én Ujjpalota községben lefolyandó »bucsurá« nagyobb mérvű bevásárlásokat tett. Többek előtt kijelentette, hogy tönkretesz Friss Ábrahámot és megmutatja, hogy úgy marad, mint az ujjja. Fenyegetését amint látszik, be is váltotta, de nagyon.

Egyéb turplisságok.

Mint hogy azonban Osváth Ferenczre ezen fenti bűncselekményein kívül még az is kiderült, hogy egy ellene súlyos testi sértés büntette miatt indított büntügyben Anka Mártont és Jalanszki Edét 50—50 frtért hamis vallomásra és hamis esküre rábirta, a mely hamis vallomást és esküt ezek le is tettek, — hát idősebb Osváth uram sem vihette el szárazon a sokféle rovottságát.

Vasra verve.

A csendőrségügy idősebb Osváth Ferenczre, mint Anka Mártont letartóztatva és vasra verve átadta a nagyváradi kir. ügyészségnek.

Jablonszki Ede azonban még 13-án éjjel bűnös volta tudatában megszökött.

TANÜGY.

A zeneiskola ünnepélye. A következő meghívót vettük: A »Nagyváradai Zenekedvelők Egyesülete által létesített és fentartott »Nagyváradai Zeneiskola« tanévzáró osztályvizsgálatai az egyesület nagy zenetermében (Nagypiacztér) községi polgári fiúiskola épülete, II. em. 31. ajtó) folyó évi június hó 18-án, szombaton d. e. 8—12 és d. u. 3—6 óráig. Zárünnepélye pedig a reál- és polgári iskola közös tornacsarnokában június 26-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor fog megtartatni. Ugy az osztályvizsgálatra, valamint a zárünnepélyre az érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Vizsgarend: június 18-án délelőtt 8—12-ig a leányövendékek vizsgálatai. Június 18-án délután 3—6-ig a fiúövendékek vizsgálatai. Zárünnepély június 26-án délelőtt fél 11 órakor. (A zárünnepély műsora a lapokban fog közöltetni.) A zárünnepélyre személyenként husz krajczáros belépti jegyek váltandók, mely az ünnepély alkalmával a pénztárnál szolgáltatik ki. Nagyvárad, 1898. június hó 14-én. Mezey Mihály, egyesületi elnök.

A polgári fiúiskola tornavizsgálata. A nagyváradai közs. polg. fiúiskola tornaversenyének műsora 1898 június hó 17-én d. u. 4—6-ig a »Sport-téren«

I. Bevonulás I—IV. osztály.

II. Vizsgálati diszfelvonulás II—IV. oszt.

IV. Játékok:

a) Farkas és a bárány I. oszt.

b) Kőrkorbács I. oszt.

c) Nagy labdával játékok IV. oszt.

V. Kötélhuzás (tömeg-tömeg ellen I—IV. oszt 3 csoport).

VI. Versenyek:

1. Sikfutás I—IV. oszt. 3 csoportban.

2. Távolugrás III—IV. osztály.

3. Magas ugrás III—IV. oszt.

4. Győztesek versenye.

VII. A verseny eredményének kihirdetése, a díjak (16 drb) kiosztása, elvonulás.

Nagyvárad, 1898. jun. 15.

Oó Dezső,
torna-tanár.

SZINHÁZ.

A Kukta kisasszony 5-ik előadása eléggé telt ház előtt folyt le tegnap a színházban. Kétségtelen dolog, hogy a bemutató előadás, mint előadás jobban gyújtott és jobban frappírozta a közönséget, mint a tegnapi. Pedig a szereplők ugyancsak kitétek magukért, mindamellett taps kevés volt. A második felvonás után vagy ötször kitapsolták a jelenvolt szerzőt, Márkus Józsefet, akit ugyan kitapsoltak az első felvonás után is, de akkor nem akart a lámpák elé kerülni. Az előadás után nagyszabású bohéme banket volt a Rózsaborban, ahol az izlésesen felterített patkó alakú nagy asztal körül nagy számban telepedtek meg az író és művészvilág tagjai, a hivatás-szerű züllönczök. Az asztalfőn Márkus József, az ünnepelt elnököt és keserű resignációval hallgatta végig a feléje szórt emelkedettnél emelkedettebb szellemű disztosztokat. Általában véve pedig nagyon sikerült és nagyon ügyesen rendezett disz-züllés volt az a tegnapi tzigánytársas vatsora. —i.

Színházi hírek. Az igazgatóság 20 előadásra ismételtén bérletet nyit és pedig: alsó páholy 55 frt, felső páholy 47 frt, támlásszék 15 frt árban. Bérletet lehet Pásztor János elnökötől a színházban. Az új bérlet ma pénteken kezdődik »Coulisset ur« premiér-jével, a mely iránt nagy érdeklődés mutatkozik, a mennyiben vidékről is érkeztek előjegyzések.

MULATSÁG.

Táncmulatság. Vettük a következő meghívást: »Meghívó. A »Pecze-Szöllősi Olvasó-Egyület« folyó évi június hó 19-én az ugynevezett »Jégnicze« helyiségben saját pénztára javára zárkörű nyári táncmulatságot rendez,

melyre kívül czimzett urat és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj egy korona. Kitűnő ételek s jégbe hűtött italokról gondoskodik a vendéglős. Kezdeté este 7 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a multság a szalában fog megtartatni. Felü fizetések köszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak«.

EGYESÜLETEK.

— **Uj temetkezési egyesület.** Bihar-Püspöki községben megalakult a második temetkezési társulat. Az egyesület élén Bugyi Sándor ev. ref. lelkész áll, mint elnök. A belügyminiszter az alapszabályokat jóváhagyta.

Igazságszolgáltatás.

Orgazdaság nagyban.

— Második nap. —

Detsingi Frigyes droguista nagykereskedő és 16 társa bünpörében ma fokozott érdeklődés mellett folyt a tárgyalás. A nagy esküdt-széki terem szüntől tele volt, mikor reggel 9 órakor a törvényszék tagjai: az élükön **Lenk Gyula** kir. táblai bíróval elfoglalták helyeiket. A tanukat szólították elő vallomástételre, Detsingi üzleti alkalmazottait s több fővárosi droguista-kereskedőt, akik mind a javára vallottak, elmondva, hogy magától az ügynöktől való vásárlást, különösen ha nyíltan történik, gyanusnak tartani nem lehet. A Strobenz-gyár kárára történt lopások után Hesz Izidor és társa czég panaszára tértek, melynek képviselőjeként **Török Sándor** dr. jelentkezett a bíróság előtt. A tárgyalást folytatják.

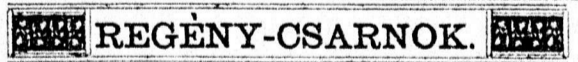
A rákos-csabai Othelló. A múlt nyáron történt Rákos-Csabán, hogy **Szödi Vendel**, a »Kuczorgó« öreg korcsmárosa meggyilkolta **Barthók József** dinnyecsőst, kire az volt a gyanuja, hogy viszonyt folytat menyecske feleségével.

A mai végtárgyaláson **Verebélyi Ignác**, a tárgyalást vezető elnök fölolvasta az igazságügyi orvosi tanács véleményét, mely a törvényszéki orvos-szakértők véleményével egyezően ép elméjűnek mendja **Szödy Vendel**.

Egressy Nagy László dr. kir. ügyész hatóságos vádbeszéde és **Mózes** László dr. vevvel előadott vádbeszéde után visszavonult a törvényszék és meghozta ítéletét, mely **Szödy Vendel** szándékos emberölés bűntette és idegen vagyongoroglás miatt 12 évi fegyházzal sújtja.

— Megnyugszik-e Szödy Vendel?

— Ez nem az igazság, — szólott sirva a vén gonosztevő — azért hát föllebbezett. Föllebbezet terhére a kir. ügyész is.

ELŐRE!

Neidegg után fordította: **Tátraházi R. P.**

— Es a te vagyond, melyet csekély részéig nagylelkűen átengdtél nekem Tóni, az nem volt áldozat, melyet az én kedvemért hoztál?

— Oh mi az! — válaszolt a titkár és oda lépett a tükör elé. — Az ilyesmit nem lehet áldozatnak nevezni. Nézz oda Ervin és felelj magad a kérdésre, hogy képes-e a világ bármely kincse is levenni e csuf alakról a nevetségesség átkát, azután pedig vess egy pillantást saját magadra és mondd, nem a te melledre illik minden kiüntetés és rendjel? Mindig arról álmodtál, hogy egy hatalmas nemzedéknek megalapítója leszel, melynek dicsőséget és hatalmat akarsz hátrahagyni. Anyád oltotta beléd a törekvést és te keresztül is fogod vinni; a mi engem illet, én ama szomorú órában, melyet nem felejtettél el, fogadást tettem, hogy téged segítelek e cél elérésében.

— Hagyjuk a múltat, — figyelmeztette **Waldheim**, — te tudod, mennyire felizgat az éged.

Kern tagadólag intett a fejével.

— Ellenkezőleg! mindig jól esik anyámról beszélni, aki olyan nagyon szeretett és a ki te rajtad kívül, az egyedüli lény volt, kin szívem igazi szeretettel csüggött. Te említetted, hogy mennyi köszönettel tartozol nekem, hát nem hálával kell nekem irányodban lennem, hisz neked köszönhetem, hogy elértem azt, a mi elő tem legdrágább volt, t. i. az anya szeretetét.

— Hiszen tudod, mennyire nem kedvelt engem torzalakom miatt és mennyire rajongott másodszülöttjéért, ki mintegy képmása volt. Tudod azt is, hogy e mellőztetésem mennyire felingerelt ellened, annyira, hogy már gyűlölni kezdtelek. Bizonyosan nem felejtetted el a napot, a melyen arra vetemedtem, hogy szép arcodat elcsufítsam, nézd még itt van a seb helye — gyöngéd szeretettel félre simította testvére homlokáról a haját. Kezem remegett, mikor a gaztetet elkövettem: nem volt elég, hogy eltorzítsalak, de erra elég volt, hogy anyádnak gyűlöletét végképpen magamra vonjam. Te pedig daczára ennek, voltál olyan nagy lelkű és eltökélt az egészet...

— Az egész nem volt egyéb, mint nagy gondatlanság Tóni, hisz akkor mind a ketten még gyerekek voltunk és daczára mindezeknek, éreztem, hogy mégis szeretsz.

— Egyedül te tudtad kivinni, hogy anyánk szive, megindítva szeretetemtől végre aztán felém is hajlott. Mikor aztán beavatott terveibe, melyeknek középpontja mindig te voltál, akkor megváltozott előttem az egész világ. Anyánk mindig úgy tűnt fel előttem, mint egy szép paradicsom-madár, melyet közönséges kalitkába zárnak; kit a mord apa és egész környezete nem tudott megérteni. Akkor hajlott felém és kezdett beavatni terveibe. Ő volt az, a ki feltárta előttem a hagyományokat, melyek régi családokban uralkodtak. Ő mondta nekem, hogy mit tett annak idejében testvér a testvérért. A mit tehát teszek, azt csak az ő emlékéért teszem. Ne köszönd tehát ezt Ervin!

— Hát jól van! De tudod-e, hogy mi szomorít engem néha, néha? Az, hogy saját személységedet egészen feladod, azt én nem tudom elfogadni. Mikor erre nézve ugy megegyeztünk, sokkal könnyebbnek gondoltam a dolgot. Gyáva léleknek tűnök fel magamnak, hogy a világ előtt eltagadlak mint testvért...

Tóni hangos kacagással szakította félbe, melyben azonban egy csepp öröm sem volt inkább önguny.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A néprajzi muzeum megnyitása.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv) A magyar nemzeti muzeum új néprajzi osztályát ma nyitotta meg ünnepélyesen. **Wlassics** Gyula közoktatásügyi miniszter, akinek fogadására megjelentek **Zsilinszky** államtitkár, **Szalay** min. tanácsos, **Mikolics** Fedor, **Teleki** Sándor gróf, **Miklós** Ödön stb. A minisztert lelkes éljenzés fogadta, melynek csillapultával **Szalay** Imre igazgató beszéddel üdvözölte, amelyre **Wlassics** Gyula rögtönzött szép beszédben válaszolt, amelyben érdekes dolgokat mondott el az ő nagyszabású kulturpolitikájáról. Mindenekelőtt a maga nevében is köszönetet mondott az áldozatkész gyűjtőknek és a gyűjtemény rendezőinek önzetlen buzgólkodásukért. Tudja ő is, ugymond, hogy a néprajzi gyűjtemények megszerzésében nincs veszteni való időnk, valamint azt is, hogy ezt az új osztályt mihamarabb megfelelő új épületben kell elhelyezni. De mint általában minden kulturális intézménynél, így ezzel szemben is az a politikája, hogy igénybe kell venni a jövő nemzetek áldozatkészességét. Lelkes éljenzés követte a miniszter szavait, aki ezután a társasággal együtt 2 óráig tartó

szemleutat tett a pompás kiállításban. A muzeum legértékesebb osztályai *Hermann Ottó, Pápay Károly, Vikár Béla, Zichy Jenő, Xantus János, Biró Lajos, Fonischel Sámuel és Hopp Ferencz* gyűjteményei. A muzeum 31 teremből áll, melyet *Seemayer dr. és Báltky Zsigmond* rendeztek be remek szaktudással.

Hálaadó istentisztelet.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv.) Zejanovics verseczi püspök szerencsés megmenekülése alkalmából, több toronfali községben hálaadó istentisztelet volt.

Gyalázatos misztifikáció.

Esztergom, jun. 16. (Saj. tud. táv.) Állítólag Vaszary Kolos hercegprímás azért kerüli székvárosát, mert titkára sürgőnyt kapott, hogy ellene *merényletet terveznek*. Esztergomban, nagy a felháborodás a misztifikáció miatt.

Rimélyi püspök aranymiséje.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv.) *Rimélyi Károly* püspök 21-én Rómában tartja aranymiséjét.

Ferdinánd Athénban.

Budapest, jun. 16. (Saját tud. táv.) Szófiából táviratozzák: Ferdinándot Athénban nagyon *barátságosan fogadták*.

Tóth Vilmos temetése.

Budapest, június 16. (Saját tud. táv.) Tóth Vilmos temetésén, mely ma történt Ivánkán, Perczel, Berzeviczy, Vay Béla és több képviselő volt jelen.

Ismét a Zola-pörről.

Budapest, jun. 16. (Saját tud. táv.) Párisból sürgönyzik: Zola semmiségi panasza, a melyben a versaillesi törvényszék kirendelése ellen tiltakozik, a semmiségi törvényszék elvetette.

Szerencsétlenség a tengeren.

Budapest, június 16. (Saját tud. táv.) New-Yorkból jövő északnémeti Lloyd nevű gyorsgőzös a tengeren összeütközött egy schoorerrel; utóbbi elsüllyedt. *A kapitány felesége, fia és két más gyermek a tengerbe fullt.*

Merénylet egy német nagykövetségi titkár ellen.

Budapest, június 15. (Saját tud. táv.) Berlinből sürgönyzik, hogy az Arco-Valley gróf londoni német nagykövetségi titkár ellen tegnap elkövetett merényletről a következő jelentést vesszük:

Midőn Arco-Valley gróf tegnap délután kevéssel 5 óra után a német nagykövetségi palotából eltávozott, egy ember két revolverlövést tett reá. Az egyik golyó horzsolta a gróf hátát, a másik jobb felső czombja husába fúródott. A merénylő az odasietett rendőrré még egy lövést tett, a mely a hivatalnok zsebkönyvéről visszapattant. A portás segítségével azután a merénylőt letartóztatták és bekísérték. Az illető angol származású John Todd-nak hívják, mintegy 40 éves cipész és Lambeth-városrészben lakik. Arco gróf a merénylet után még feltudott menni a lépcsőn idegen segítség nélkül háló-szobájába, a hol két orvos bekötözte sebeit. A sebesülés nem komoly természetű. A merénylet híre hamar elterjedt a városban. A társadalom, de különösen a diplomáciai kar számos tagja a nagykövetségi palotához hajtott, hogy a sebesült állapota felől tudakozódják. A gróf maga nem tulajdonít fontosságot az esetnek. A merénylő a rendőrségen megtaga-

dott minden felvilágosítást; kijelentette, hogy volt oka a merényletre, de erről holnap a bíró előtt fog vallomást tenni.

A háború.

Budapest, június 16. (Saját tud. táv.) New-Yorkból távirják: Amint az »Evening Journal« Guantanomoból jelenti, tegnap este visszatért a táborba egy amerikai katonai őrző 18 elfogott spanyollal, köztük egy tiszttel. 100 Mauser-télepuskát és 10.000 töltényt is elvettek a spanyoloktól. Az amerikaiak azt jelentették, hogy a spanyolok vesztesége a különböző csatákban 100 halottra és 200 sebesülte rug.

Budapest, jun. 16. (Saját tud. táv.) New-Yorkból távirják: Quantanamói tegnap este 6 órától kelt távirat szerint az amerikai tengerészgyalogság 400 spanyolt megfutamodásra kényszerített. Egy amerikai könnyű sérülést szenvedett, körülbelül 40 spanyol meghalt.

Budapest, június 16. (Saját tud. táv.) Washingtonból távirják: A tengerészeti minisztérium táviratot kapott Sampson tengernagytól, amely szerint az amerikai R a b i tábornok parancsnoksága alatt a Garcia vezénylete alatt álló felkelők segítségével megszállották Acerraderos városát.

Budapest, június 16. (Saj. tud. távirata.) Madridból sürgönyzik: A spanyolországi bank elhatározta, hogy 28 millió frankot helyez el Párisban, hogy a hadi költségeket illetőleg minden igénynek megfelelhessen.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv.) Washingtonból távirják: A külügyminisztérium hivatalos értesítést kapott, hogy alaptalan az a híresztelés, hogy Németország fel fogja vetni a Filippi-szigetek kérdését. A német hajók Manilába abból az egyetlen célból mentek, hogy védelmet nyújtsanak a német alattvalóknak és javaknak. Németország egyáltalán nem szándékszik interveniálni.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv.) New-Yorkból távirják: A »Post« washingtoni levelezője közli, hogy lehetséges, hogy újabb 100.000 embert fognak besorozni, akik a kubai őszi hadjáratban fognak résztvenni.

Budapest, jun. 16. (Saját tud. táv.) Madridból távirják: *Nava* pápai nuncius tegnap *Romero Giron* gyarmatügyi miniszterrel értekezett. Ez értekezés nagy feltűnést keltett.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv.) Madridból távirják: A karlisták lapja valótlannak jelenti ki azt a hírt, hogy a karlisták *Don Carlos* elnöklete alatt gyűlést tartottak volna Brüsszelben.

A Buenos-Ayresben lakó spanyolok 500.000 frankot küldtek a nemzeti gyűjtés céljaira.

KÖZGAZDASÁG.

Látogatás a szőlőtelepen. A közönség mindjobban kezd érdeklődni városunk magas szinten álló szőlőtelepe iránt. Nemcsak a várad, hanem az idegen szőlőbirtokosság is szívesen keresi fel s elragadtatással távozik e helyről. Tegnap ismét vendégei voltak a szőlőtelepnek. *Beöthy László* főispán, *Bulyovszky József* polgármester és *Hlatky Endre* jelentek meg, hogy megismerjék az idén véghezvitt

szőlő műveleteket s a folyamatban levő zöld oltási munkálatokat. A vendégeket dr. *Sipos Árpád* hegyközségi elnök üdvözölte s *Márkus János* hegybírónak a telep különböző mozzanataira tett felvilágosítása után megismerlették a telepet. A folyamatban levő zöld oltási munkálatok igazi meglepetésükre szolgált. E helyen tovább is időztek s az oltó gyerekekhez különböző kérdéseket intéztek, kik bátran adták meg azokra a feleletet. Majd a fás oltást szemlélték meg, mely várakozáson felüli meglepő eredményt ígér, hacsak valami elemi csapás — mint az előző két évben, az idén is tönkre nem teszi. E helyen a nagy oltványtáblák között már fel vannak állítva a vetési bagoly pille elleni védekezésre szolgáló lámpák és medenczék. Erre nézve az utasításokat *Jablouovszky* állami rovarfajta állomási főnök adta meg, ki a minisztérium megbízásából e napokban Nagyváradon időzött, hogy valamiképpen megakadályozza a Bagoly-pille pusztítását. *Jablouovszky* szintén elismerőleg nyilatkozott a várad telepről s meglepte az a szép fakadási eredmény, melyet a száraz oltás ez idén is ígér. A szőlőtelep vendégeit dr. *Sipos Árpád* kalauzolta, ki elismerésre méltó fáradozást fejt ki telepünk és szőlészetiünk fellendítése ügyében. A szemle után a látottak felett *Beöthy László* főispán elismerését nyilvánította s öröme és kellemes meglepetésére szolgáltak a tapasztaltak, mely meglepő példás eredmény főként a vezetőség lelkiismeretes ügybuzgalmának és fáradhatatlan tevékenységének köszönhető.

NAGYVARADI SZINKOR.

Evadberlet 43. szám.

Kisberlet 41. szám

Páratlan.

Páratlan.

Ma pénteken, 1898. június 17-én
a kelezvári országos nemzeti színház személyzetével:

Előszór:

Coullisset ur.

Bohózat 3 felvonásban.

Személyek:

Coullisset — — — — —	Vendrei Ferencz.
Saint Castel, tábornok — — —	Bartos Cyula.
Gaston de Brionne gróf — — —	Janovics Jenő.
Rosine, felesége — — — — —	Miklósi Ilona.
Lucien, de Voulettes — — — —	Pataki Béla.
Louise, felesége — — — — —	Solti Helén.
D' Esparvilléné — — — — —	Laczkó Aranka.
Alfrédné, házmesterné — — —	K. Arpási Kata.
Anette, szobaleány — — — — —	Marosi Adél.
Baptiste, komornyik — — — —	Heltai N.
Bonoit, komornyik D' Esparville- nénál — — — — —	Várad M.
1-ső } játékos — — — — —	Rózsahegyi Kálmán.
2-ik } — — — — —	Odry Árpád.

Helyárak mint rendesen.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, szombaton, 1898. június 18-án:

berletfolyamban:

M á s o d s z o r:

Coullisset ur.

Bohózat 3 felvonásban.

A szerkesztőséget felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívás.

A »Pecze-Szöllős s vidéki takarékos és segélyegyleti szövetkezet« folyó évi június hó 26-án tartja meg d. u. 3 órakor

alakuló közgyűlését

Pecze-Szöllősön az olvasókör helyiségében, melyre az aláírási iven betéteket jegyzett tagokat ezennel meghívja

az alapítók megbízásából:

Vidovich György.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, miszerint

136 13-0

A SZENT-LÁSZLÓ (Püspök) gyógyfürdő,

mely 33 R^o kenes hévforrásokkal és Artézi-kúttal bir, eddigi fürdő-árait tetemesen leszállítottam, m. p.

„László-fürdő” 24 órára . . . 25 krajczár.
 „Erzsébet-fürdő” 24 órára . . . 35 krajczár.

továbbá a Közuti-vasuton váltott oda- és vissza-utazásra szóló **II. osztályu vasuti jegy az „István” tükör-fürdőre szóló fürdő-jegygyel, fürdő-ruhával együtt 1 frt. **

Midőn még a n. é. közönség tudomására hozom, hogy a Püspök gyógyfürdő teljesen a mai kor kívánalmainak megfelelőleg, úgy a **női**, mint a **férfi osztálynál** ujonnan berendezett

massirozó kabinkkal van berendezve,

sétaterekkel, tekepályával, Lawn-Tennys-sel van ellátva. Naponta **KISS BÉLA** debreczeni **első rangu ezigány-zenekara** szórakoztatja a t. közönséget.

Ételekről, valamint tisztán kezelt **italokról**, ugyszintén a legpontosabb és legszolidabb kiszolgálásról szintén ondoskodtam.

A n. é. közönség szives látogatását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Ozeglédy Sándor, fürdő-bérlő.